

Опис істотних передбачуваних факторів ризику, що можуть вплинути на операції та результати діяльності ДПЗД «Укрінтеренерго» та заходи щодо управління такими ризиками

Ризик - ймовірність настання події, яка негативно вплине на досягнення підприємством поставлених цілей.

Ризики діяльності підприємства виникають на основі як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, при цьому частина зовнішніх факторів знаходиться поза межами контролю підприємства.

Управління ризиками, як правило, не має на меті усунення ризику, а спрямоване на забезпечення отримання відповідної винагороди за прийняття такого ризику. Виключення становлять ризики щодо яких не існує кореляції між їх рівнем та величиною винагороди.

Діяльність з управління ризиками здійснюється на всіх рівнях управління підприємством. Оскільки на підприємстві відсутній окремий структурний підрозділ з управління ризиками, ризик-менеджмент інтегровано в усі основні бізнес-процеси. Найбільша увага управлінню ризиками приділяється при прийнятті рішень щодо найбільш значущих для розвитку підприємства питань, а саме: при стратегічному плануванні, впровадженні нових видів діяльності, проєктів чи процесів, реорганізації підприємства.

Для підприємства найбільш характерні ринковий ризик та ризик ліквідності.

Ринковий ризик

Під ринковим ризиком розуміють імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання доходів унаслідок несприятливої зміни курсів іноземних валют, процентних ставок, вартості ресурсів.

В останні роки зовнішньоекономічна діяльність підприємством не здійснювалась, позики в іноземній валюті не залучались, тому зміна курсів іноземних валют не впливає на результати діяльності підприємства.

На балансі ДПЗД «Укрінтеренерго» відсутні істотні активи, за якими нараховуються відсотки, а зміна ринкових ставок суттєво не впливає на доходи підприємства.

На результати діяльності підприємства суттєво впливає рівень ціни закупівлі електричної енергії. Незважаючи на те, що законодавство дозволяє постачальнику «останньої надії» купувати електричну енергію на будь-якому сегменті ринку електричної енергії, брак ліквідності, спричинений неплатежами споживачів, змушує постачальника «останньої надії» купувати електричну енергію на ринку небалансів електричної енергії, ціна на якому є найвищою.

Кредитний ризик

Діяльність з постачання електричної енергії споживачам фінансується за рахунок власних обігових коштів.

Підприємство не залучало кредитні ресурси упродовж останніх семи років. За більш ніж 30-ти річну історію підприємство завжди вчасно виконувало зобов'язання за кредитними договорами.

При залучені кредитних ресурсів підприємство керується такими підходами:

- ✓ кредити в іноземній валюті залучаються лише в разі наявності валютної виручки у відповідних обсягах;
- ✓ чітко визначені джерела повернення запозичень;
- ✓ вартість активів, переданих в заставу, адекватна вартості запозичень, а відчуження таких активів не призведе до блокування діяльності підприємства.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування або через нездатність виконати грошові зобов'язання.

Основним підвидом ризику ліквідності при операціях купівлі-продажу товарів є ризик незбалансованої ліквідності, тобто відсутність балансу між відтоками та надходженням грошових коштів.

Покладання на підприємство спеціальних обов'язків із виконання функцій постачальника «останньої надії» суттєво вплинуло на його платоспроможність. Неможливість відмовити у постачанні електричної енергії неплатоспроможному споживачу призвела до стрімкого зростання простроченої заборгованості за реалізовану електричну енергію споживачам постачальника «останньої надії», що, в свою чергу, викликало неспроможність підприємства виконувати фінансові зобов'язання перед кредиторами.

95% від загальної суми заборгованості споживачів постачальника «останньої надії» - це заборгованість підприємств державної форми власності, бюджетних установ та комунальних підприємств.

Зменшення впливу ризику ліквідності при виконанні підприємством функцій постачальника «останньої надії» планується за рахунок вжиття низки заходів, серед яких:

- ✓ вжиття заходів із припинення постачання електричної енергії споживачу, який не вчасно розраховується за спожиту електричну енергію.;
- ✓ стягнення заборгованості за спожиту електричну енергію із споживачів постачальника «останньої надії» у примусовому порядку;
- ✓ надання споживачу постачальника «останньої надії» послуг з розподілу електричної енергії безпосередньо операторами системи розподілу, а не через постачальника «останньої надії» (реалізовано з листопада 2021 року);
- ✓ зменшення обсягу дебіторської та кредиторської заборгованості за допомогою використання механізмів, передбачених Законом «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії» та іншими законами;
- ✓ зменшення податкового боргу за рахунок відступлення дебіторської заборгованості контролюючому органу та зміни законодавства, що регулює порядок оплати за спожиту електроенергію.

Інші ризики

Корупційні ризики

Щороку проводиться внутрішня оцінка корупційних ризиків, за результатами якої складається звіт, у якому визначаються об'єкти оцінки корупційних ризиків, їх опис, методи ідентифікації корупційних ризиків, оцінка та заходи із запобігання, усунення (зменшення) рівня виявлених корупційних ризиків у діяльності підприємства.

Вимоги антикорупційного законодавства України є обов'язковими для всіх працівників ДПЗД «Укрінтеренерго».

З метою реалізації Антикорупційної програми, формування та реалізації заходів із запобігання, виявлення і протидії корупції, контролю та моніторингу за дотриманням працівниками підприємства антикорупційного законодавства на підприємстві введено посаду уповноваженого з антикорупційної діяльності.

Операційні ризики

Найбільш значущим серед операційних ризиків є ризик втрати кваліфікованого персоналу. Відсутність ключового персоналу ставить під загрозу виконання підприємством спеціальних обов'язків на ринку електричної енергії. Для уникнення (мінімізації впливу) цього різновиду ризиків підприємство забезпечує належний рівень матеріального та соціального захисту працівників. Активну участь у цьому процесі приймає профспілковий комітет підприємства.

Також до операційних ризиків можна віднести кібер-ризик, а саме ризик отримання прямих чи побічних збитків внаслідок функціонування у кіберпросторі.

Для підвищення стійкості інформаційно-комунікаційної системи (ІКС) підприємства до несанкціонованого втручання на підприємстві постійно вживаються відповідні заходи, серед яких:

- переведення ІКС у хмарне середовище;
- встановлення міжмережевого екрану наступного покоління;
- впроваджено політики: інформаційної безпеки; безперебійної роботи та управління доступом; управління інцидентами; реєстрації та аудиту подій; мережевого захисту; фізичного захисту;
- затверджено План захисту об'єкта критичної інфраструктури за проєктною загрозою національного рівня «Кібератака/кіберінцидент»;
- проведено навчання та перевірка знань працівниками основ кібергігієни.